

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra De to Baronesser

Citation: Andersen, H. C.: "De to Baronesser", i Andersen, H. C.: *De to Baronesser*, udg. af Johan de Mylius, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1997, s. 285.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen02val-shoot-idm140563622173120/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: De to Baronesser

- handling om Jesper Brochmand (1488-1562), sekretær hos Christian II og de to fig. konger. A. kan have læst den, da han som ung forbedrede en roman om »Christian den Andens Dværge«. – *den jensalemske Skomager*: sagnfiguren Ahasverus (den Evige Jøde), der nægrede Jesus et hvil under korsvandringen og derfor dømtes til evig omflakken. – *Pasquino*: en romersk skomager (eller skrædder) skal i 16. årh. have været ophavsmand til en række satiret, »pasquinader«, der i 1544 samledes til en bog på latin. – *Hans Sachs*: (1494-1576), betydelig digter og mestersanger i Nürnberg, opr. uddannet som skomager. – *Dykkeren*: endnu en digression, men et udtryk for havet som motiv i Elisabeths begrebsverden og et vigtigt led i hendes udvikling.
- 173 *Sødskendebarn*: kan betyde både fætter og nevø (kusine/niece); som S. fortalte *derom*: man venter bestemt form, men alle udg. har ubestemt, ligesom man taler om fætter, tante etc.
- 176 *bidt ham i Øret*: skadet ham.
- 177 »*De klare Belger rullede*«: sang af »Sovedrikken« med tekst af Oeblen-schläger og musik af Weyse (1809); se n. t. s. 58. – *Juletræ*: i tyske familier fra c. 1805, her først alm. efter 1820.
- 178 *de tyske Nytaarsgaver*: de litterære kalendere, der gerne kom i god tid før nytår. – *Cosaren*: det politisk betonedede vittighedsblad, udg. af M.A. Goldschmidt i de første år 1840-46. – *Themistokles*: fremragende græsk statsmand, 5. årh. f. Kr. – *Tordenskiold*: for god ordens skyld: søofficeren Peter Wessel, adlet Tordenskiold (1690-1720). – *Albert Thorvaldsen*: billedhuggeren Bertel Th. (1770-1844), her med den hyppigt brugte halvitalienske navneform. – *Nicodemus*: farisæeren N. opsøgte Jesus ved nattetid (Johs. Ev. 3); her sigtes kun til personernes sene ankomst.
- 179 *Nu gaar Balonen!*: fast folkeligt udtryk: Nu går det løs! her antagelig med den folkelige bogstavrette udtale (ODS I 1083); ballonfart interesserede stærkt på denne tid. – *vor Herres Fiens*: mariehøns. – *Adelgundes Kjøreste*: A. oplevede i sin første tid i Kbh. et besøg og en genkendelse, som her sammenfatter, hos sin værtinde Madam Thorgesen, hhv. hos hofdamen frk. Colbjørnsen, se MLE I 62-64 og »Levnedsbogs«, udg. 1962, s. 73 (dvs. den tidlige, først i 1926 udgivne selvbiografi fra 1831). – »*Nachspiel*«: efter Holbergs »Nachspiel« bliver det Artigste«, i »Henrik og Pernille« III,7. – *Stændertidende*: tidsskrift vedr. de i 1834 nedsatte fire (provincial)strenderforsamlinger, et forstadium til Rigsdagen fra 1849.
- 181 *Vægtøren*: fra 17. årh. indtil 1862 sang vægterne hver time fra 9 af-